



EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0262/2013

16.7.2013

RAPORT

Toimiv energiaturg
(2013/2005(INI))

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Raportöör: Jerzy Buzek

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SISETURU- JA TARBIJAKAITSEKOMISJONI ARVAMUS	19
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	24

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

toimiva energiaturu kohta

(2013/2005(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „Toimiv energiaturg” ja sellele lisatud töödokumente (COM(2012)0663),
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2013. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse üleeuroopalise energiataristu suuniseid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus 1364/2006/EÜ¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrust (EL) nr 994/2010, milles käsitletakse gaasivarustuse kindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2004/67/EÜ²,
- võttes arvesse määrust (EÜ) nr 1227/2011 energia hulгимүүgituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi nr 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ⁵,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust nr 714/2009 võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1228/2003,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1775/2005,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust⁶,
- võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0061.

² ELT L 295, 12.11.2010, lk 1.

³ ELT L 326/1, 8.12.2011, lk 1.

⁴ ELT L 211, 14.8.2009, lk 94.

⁵ ELT L 211, 14.8.2009, lk 55.

⁶ ELT L 315, 14.11.2012 lk 1.

tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik¹,

- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta otsust nr 994/2012/EL liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi energiakokkuleppeid käsitleva teabevahetuse mehhanismi loomise kohta (EMPs kohaldatav tekst)²,
- võttes arvesse komisjoni 15. detsembri 2011. aasta teatist „Energia tegevuskava aastani 2050” (COM(2011)0885),
- võttes arvesse komisjoni 3. oktoobri 2012. aasta teatist „Ühtse turu akt II. Üheskoos uue majanduskasvu eest” (COM(2012)0573),
- võttes arvesse komisjoni 6. juuni 2012. aasta teatist „Taastuvenergia, Euroopa energiaturu oluline osaline” (COM(2012)0271),
- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni uue Euroopa energiastrateegia 2011–2020 väljatöötamise kohta³,
- võttes arvesse oma 12. juuni 2012. aasta resolutsiooni energiapoliitika alase koostöö kohta ELi välispartneritega ning strateegilise lähenemisviisi kohta kindla, jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise energiavarustuse tagamisele⁴,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2012. aasta resolutsiooni ELi metallurgiatööstuse kohta⁵,
- võttes arvesse 12. veebruari 2013. aasta kõrgetasemelise ümarlaua soovitusi Euroopa metallurgiatööstuse tuleviku kohta,
- võttes arvesse oma 15. märtsi 2013. aasta resolutsiooni „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava”⁶,
- võttes arvesse oma 14. märtsi 2013. aasta resolutsiooni teemal „Energia tegevuskava aastani 2050 ja tulevik koos energiaga”⁷,
- võttes arvesse oma 21. novembri 2012. aasta resolutsiooni kildagaasi ja põlevkiviõli tööstuslike, energeetiliste ja muude aspektide kohta⁸ ning samal kuupäeval vastu võetud resolutsiooni kildagaasi ja põlevkiviõli ammutamise keskkonnamõju kohta⁹,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,

¹ ELT L 172, 2.7.2009, lk 18.

² ELT L 299, 27.10.2012, lk 13.

³ ELT C 99E, 3.4.2012, lk 64.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0238.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0509.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0086.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0088.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0444.

⁹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0443.

- võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamust (A7-0262/2013),
- A. arvestades, et liikmesriigid on kohustunud energia siseturu väljakujundamise lõpule viima kindlaks tähtajaks – 2014. aastaks, ja likvideerima ELi energiasaared 2015. aastaks;
- B. arvestades, et energia siseturu väljakujundamine on möödapääsmatu liidu üldise energia varustuskindluse ja jätkusuutlikkuse saavutamiseks ning omab suurt tähtsust liidu konkurentsivõime, majanduskasvu ja uute töökohtade loomise seisukohalt, nagu tunnistatakse ühtse turu aktis II ja Euroopa 2020. aasta strateegias;
- C. arvestades, et komisjoni 2020. aasta energiastrateegia kohaselt on vaja energiasektorisse 2020. aastaks teha 1 triljoni euro ulatuses investeeringuid, millest 540 miljardit eurot kulub elektri tootmisele ja 210 miljardit eurot üleeuroopalise tähtsusega elektri- ja gaasivõrkudele;
- D. arvestades, et energia tegevuskavas aastani 2050 rõhutatakse, et Euroopa energiavõrkude täielik ühendamine ja turgude avamine on kriitilise tähtsusega, et säilitada tasakaal energiavarustuse kindluse, konkurentsivõime, kulutõhususe, säästva majanduse ja tarbijate huvide vahel; arvestades, et energia tegevuskavas aastani 2050 väidetakse, et energiatõhusus, taastuvad energiaallikad ja energiataristu on kindlad valikud;
- E. arvestades, et taastuvate energiaallikate osakaal Euroopa energiaallikate jaotuses kasvab lühikeses, keskpikas ja pikas perspektiivis; arvestades, et taastuvate energiaallikate laiaulatuslik kasutuselevõtt eeldab võrgu kohandamist ja selle suuremat paindlikkust;
- F. arvestades, et ühtne energiaturg võimaldab liidul väljendada suhetes välispartneritega ühtset seisukohta ning tagada kõigile ELi ja kolmandate riikide ettevõtetele võrdsed konkurentsitingimused, kindlustades ühtlasi sotsiaalsete ja keskkonnastandardite järgimise ning püüdes saavutada vastastikkuse kolmandate riikidega;
- G. arvestades, et tuleb luua süsteem, mis võimaldab liikmesriikidel vahetada teavet kolmandate riikidega sõlmitud energiavarustuslepingute kohta;
- H. arvestades, et Euroopa energia siseturg ja siseriiklikud energiaturud peavad olema konkurentsivõimelised ja pakkuma kõigile tarbijatele, kes on energiaturul kesksel kohal, tõelist valikuvabadust ja läbipaistvat teavet; arvestades, et energia siseturu väljakujundamine on väga oluline selleks, et viia energiakulud ja -hinnad lühiajalises, keskmises ja pikas perspektiivis madalamale mõistlikule ja konkurentsivõimelisele tasemele; arvestades, et madalamad hinnad energiaturul ei jõua sageli tarbijateni;
- I. arvestades, et ühendusemeetodit kohaldava Euroopa energiaühenduse aluseks peab olema tugev ühtne energiaturg, ELi sisseostetava energia ostude kooskõlastamine ja uute säästvate energiatehnoloogiate ühtne üleeuroopaline rahastamine, eelkõige teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas;
- J. arvestades, et teavat edu on saavutatud piiriülese koostöö tugevdamisel, energiasaarte osalisel likvideerimisel ja tarnepuudujääkide vältimisel;

1. on üldiselt rahul teatise ja sellele lisatud tegevuskavaga, milles tehakse kokkuvõtte energia siseturu lõpuleviimisel siiani saavutatust ja lahendamist vajavatest probleemidest;
2. tunnistab, et energiahindade kasvutrend tõenäoliselt jätkub, olles gaasi puhul tingitud hinna seotusest naftabarreli hinnaga ja elektri puhul kütusehindade kõikumisest ning arvestades, et hindu mõjutab ka Euroopa sõltuvus gaasi ja nafta importimisest, sekkumismeetmete mõju, energiatõhususe suurendamise meetmete ebapiisavus ning asjaolu, et ei tehta investeeringuid energiasüsteemide (sealhulgas vastassuunavoogude ja vaheühenduste) hooldamiseks ja ajakohastamiseks, mis on vajalik kõrgetasemelise varustuskindluse tagamiseks ja taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu lihtsustamiseks; toetab seetõttu gaasi hinnastamise mehhanismi üleminekut nafta hinnaga indekseerimiselt paindlikumatele alternatiividele, austades samal ajal kaubavahetuse vabadust;
3. rõhutab, et ELi energiaallikate arendamine toob kaasa uute kauplemisseskuste ning uute gaasi ja elektri hetketurgude tekke ELis, mis annab ELile ja liikmesriikidele hea võimaluse määrata kindlaks oma energiahinnad, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
4. tunnistab, et Euroopa lisandväärtust annab liikmesriikide energiapoliitikate parem kooskõlastamine ja koostöö solidaarsuse vaimus ning tõhusate ja kindlate piiriüleste energiasüsteemide rajamine, mis loob sünergiat tänu energianõudluse ja -pakkumise paremale haldamisele ning mida lihtsustab arukate tehnoloogiate kasutamine jaotussüsteemi tasandil;
5. juhib tähelepanu piirkondlike turgude ja liikmesriikidevahelise koostöö tähtsusele tõkete kõrvaldamisel, integratsiooniprotsessi kiirendamisel ja võrgu tõhususe parandamisel;
6. tuletab meelde oma toetust liikmesriikidevahelise Euroopa energiaühenduse loomisele ning palub komisjonil ja Euroopa Ülemkogul anda aru selle loomisel tehtud edusammudest;

Tarbijasuunitlusega turg

7. rõhutab, et kasutajasõbraliku ja läbipaistva energia siseturu keskmes seisavad energiatarbijad – nii üksikisikud, VKEd kui ka tööstusettevõtted; märgib, et sellistena vajavad nad nõuetekohast kaitset ning täpset ja kergesti kättesaadavat teavet, et nad saaksid oma õigusi täielikult kasutada, ning neid tuleb ergutada aktiivsemalt turukonkurentsi õhutama ja muutuma passiivsetest teenusetarbijatest aktiivseteks, teadlikeks ja tootvateks tarbijateks;
8. rõhutab, kui tähtis on tagada konkrentsile avatud, lihtsalt hallatav ja läbipaistev energiaturg, mis pakub tarbijatele tõelist valikuvabadust ja konkrentsivõimelisi hindu ning annab kõigile ELi praegustele ja tulevastele energiatarbijatele võimaluse toota energiat turvaliselt, säästvalt, usaldusväärset ja mõistliku hinnaga, võttes arvesse tulevaste põlvkondade huve;
9. on seisukohal, et tarbijate suuremat osalemist võimaldaksid kohalikud taastuenergia ühised, energia tarnija kollektiivse vahetamise algatused ja tarbijarühmad või muud tegurid, nagu energia detsentraliseeritud salvestamine ja arukad seadmed; on seisukohal,

et need tegurid aitaksid tarbijatel oma energiatarbimisest paremini aru saada ja seda hallata ning selle tulemusel võivad nad muutuda paindlikumaks ja vastuvõtlikumaks (nii nõudluse kui ka pakkumise seisukohast), ning et need võivad parandada juurdepääsu taastuvenergiale ja luua vajalikke finantsinvesteeringuid;

10. juhib tähelepanu erinevate võrgu kasutustasude kehtestamisest tulenevatele eelistele, mis ärgitavad tarbijaid säästva energiakasutuse edendamise huvides tarbima energiat väljaspool tippkoormuse aegu;
11. arvab, et arukad tehnoloogiad peavad tarbijale andma täpset, arusaadavat ja kasutajasõbralikku teavet ning peavad võimaldama tarbijal hallata oma energiatarbimist ja -tootmist; on seetõttu seisukohal, et arukaid tehnoloogiaid peab täiendama dünaamiline veebipõhine ülekande- ja jaotusvõrkude haldamine, mis hõlmab näiteks võrgutoe teenuseid, vabatahtliku nõudluse juhtimist, energiatõhususe teenuseid, mikrotootmise ja energia salvestamise lahendusi ning kohalikke maaklereid; märgib siiski, et nutiarvestite majandusliku tasuvuse saavutamiseks vajaliku energiatarbimise määra tuleb täpselt kindlaks määrata ning sellest määrast vähem energiat tarbivaid tarbijaid ei tohi kohustada nutiarvestitesse investeerima;
12. väljendab muret arengute pärast, mille tulemusena õhutatakse telekommunikatsiooniettevõtteid haldama jaotusvõrgu andmeid, kuna nende selline kohustus tekitab tõsiseid kahtlusi seoses andmekaitsega ja sellega kaasneb oht, et haldurid peavad hakkama ostma tehnilisi andmeid, mida nad jaotusvõrguettevõtjatena vajavad oma ülesannete täitmiseks;
13. tunnistab, et kütteostuvõimetus on liikmesriikides märkimisväärne probleem; rõhutab, et kõigile ühesugust lahendust pakkuv lähenemisviis ei võta arvesse liikmesriikide olukordade erinevust; on seetõttu seisukohal, et kaitsetumad tarbijad vajavad erilist ja tõhusat kaitset ning selleks tuleb luua asjakohased mehhanismid, vältides samas turumoonutusi; rõhutab, et kolmanda energiapaketiiga nõutud siseriiklikud erimeetmed on juba kehtestatud;
14. märgib, et USAs toimunud kildagaasi revolutsiooni tulemusel on vähenenud CO₂-heited ning see on loonud märkimisväärse konkurentsieelise USA tööstusele;

Praegused raskused energia siseturu lõplikul väljakujundamisel

15. rõhutab, et energia siseturg ei ole veel lõplikult välja kujundatud ja et riikide energiaturud ei vasta tarbijate ootustele ja vajadustele, sest mõnes liikmesriigis esinevad jätkuvalt järgmised probleemid: hinnad on kõrged, tarnijate, tootjate ja tariifide valik on väike, teenuste üldine kvaliteet on madal, tarbijakaitse on sageli liiga nõrk ja tarnijat vahetada on raske; rõhutab seetõttu vajadust luua tarbijasõbralikum turg, kus tarbijad saavad aktiivselt osaleda ja kus neist võivad saada tootvad tarbijad kogu ELi hõlmaval turul ning neid teavitatakse erinevate pakkujate tingimustest kergesti võrreldaval viisil; tõstab sellega seoses esile tarnija kollektiivse vahetamise tähtsust tarbijate võimaluste suurendamisel ja madalamate energiahindade pakkumisel;
16. on seisukohal, et energia siseturu lõpuleviimise üks peamisi takistusi on endiselt asjaolu, et energia siseturu alaseid õigusakte ei rakendata täielikult; usub, et siseturu vajalik

tugevdamine hõlmab taristu laiendamist ning siseturgu käsitlevate seaduste rakendamist ja konkurentsieeskirjade jõustamist;

17. rõhutab, et praeguse energiataristu moderniseerimine ning uue aruka ja paindliku tootmis-, ülekande- (eelkõige elektri- ja gaasivõrkude vaheliste piiriüleste ühenduste), jaotus- ja säilitustaristu rajamine on väga tähtis stabiilse, hästi integreeritud ja heade ühendustega energiaturu jaoks, kus välditakse igasuguseid negatiivseid mõjusid, näiteks kavandamata elektrivoogusid, kus on tagatud taskukohase ja konkurentsivõimelise hinnaga tarned, kus kasutatakse täiel määral ära säästvate energiaallikate potentsiaal ning mikrotootmise, elektri- ja soojusenergia koostootmise, tõhususe tõstmise, nõudluse ohjamise ja energia salvestamise võimalused ning kus muu hulgas tänu isoleeritud elektrisüsteemide sünkroonsele integreerimisele Euroopa kontinentaalvõrkudesse ei puudu ühelgi liikmesriigil 2015. aastaks juurdepääs Euroopa gaasi- ja elektrivõrkudele; rõhutab, et suuremahulisi investeeringuid tuleks teha paralleelselt investeeringutega piirkondlikesse või isegi kohalikesse võrkudesse, kuna energia tootmine toimub üha enam piirkondlikul või kohalikul tasandil;
18. märgib sellega seoses, et taastuvenergia detsentraliseeritud tarnimine vähendab vajadust uute ülekandeliinide ehitamise järele ja seega sellega seotud kulusid, kuna detsentraliseeritud tehnoloogiad, mida saab integreerida otse kodudesse, linnadesse ja kaugetesse piirkondadesse, on lõpptarbijatele palju lähemal;
19. tunnistab, et kui lasta taastuvatest energiaallikatest elektri tootmisel suureneدا ilma vajaliku taristu arendamiseta samasuguses ulatuses, võib see anda tulemuseks koordineerimata piiriüleised ringvood ja seetõttu mitteoptimaalsed energiahinnad;
20. tuletab meelde, et 2002. ja 2007. aastal Euroopa Ülemkogu tippkohtumistel kokku lepitud eesmärki saavutada liikmesriikide elektri- ja gaasivõrkude vaheliste ühenduste tase, mis moodustaks vähemalt 10% installeeritud tootmisvõimsusest, ei ole siiani täidetud;
21. väljendab heameelt selle üle, et komisjon on rõhutanud, et Euroopa tulevase energiasüsteeme iseloomustab paindlikkus; märgib, et hästitoimivad piiriüleised hulгимүүгитуруд on igas ajaperspektiivis kergesti kättesaadav võimalus paindlikkuse suurendamiseks; kutsub üles tegema täiendavaid jõupingutusi energia salvestamise tehnoloogiate edaspidise kasutuselevõtmise ergutamiseks ja nõudluse juhtimiseks, sest see võimaldab paindlikkust suurendada;
22. usub, et energiatõhusus on üks kõige jätkusuutlikumaid ja kulutõhusamaid viise elektriarvete vähendamiseks, varustuskindluse parandamiseks, fossiilkütuste impordivajaduse vähendamiseks ja süsinikdioksiidi heidete vältimiseks; tunnistab, et kõik energiatõhusust edendavad meetmed peavad vastama tarbijate vajadustele, olema kulutõhusad ja neid tuleb toetada õigete stiimulitega;
23. rõhutab, et Rahvusvahelise Energiaagentuuri andmetel võib julgem tegutsemine energiatõhususe valdkonnas vähendada ELi gaasiimporti 2035. aastaks kolmandiku võrra, mis vastab 100 miljardile kuupmeetrile;
24. tuletab meelde, et telekommunikatsiooni- ja energiataristute arendamise, kasutuselevõtmise ja säilitamise vahelisel koostoimel on Euroopa Liidu energiatõhususe

eesmärkide täitmise jõupingutustes tähtis roll;

25. juhib tähelepanu vajadusele jätkata Euroopa energiaturgude eraldamist, et tagada konkurents ja võimalikult odava elektrienergia tarnimine;
26. arvab, et taristutesse investeerimist tuleb ergutada stabiilsete, uuendusmeelsete ja prognoositavate reguleerivate raamistike abil, mis ei takista siseturu toimimist, on seisukohal, et pensionifondidel ja institutsioonilistel investoritel tuleks võimaldada investeerida üleminekusse, ning tunnistab, et see on saavutatav vaid turupõhimõtteid järgides; tunnistab siiski, et mõnel konkreetsel juhul ei pruugi olla võimalik taristut ümber kujundada ilma avaliku rahastamiseta, mis võimaldaks toetada võtmetähtsusega taristuid, kui need ei ole äriiselt tasuvad; rõhutab sellega seoses Euroopa Ühendamise rahastu rolli ja peab kahetsusväärseks, et selle mehhanismi osakaalu energeetikale eraldatavas eelarves on komisjoni ettepanekuga võrreldes vähendatud;
27. teeb ettepaneku uurida võimalust luua energiavõrkudesse investeerimiseks Euroopa fond, mis võiks tagada sellise riikliku rahastamise ja mis saaks rahalisi vahendeid Euroopa Liidu territooriumil kehtivast kohustuslikust Euroopa energiatarbimise maksust;
28. rõhutab, et loataotluse menetluste ühtlustamine liikmesriikides aitab kaasa taristu võrgustike arendamisele ja investeeringute kaasamisele; toonitab, et kohalikel ja piirkondlikel asutustel peaks olema selles protsessis oluline roll, sest nad saavad lihtsustada planeerimismenetlusi ja arvestada energiataristuga oma kohalike ja piirkondlike planeeringute koostamisel;
29. märgib, et mõnedel juhtudel takistab avatud ja mittediskrimineeriva juurdepääsu puudumine ülekandevõrkudele endiselt uusi turule tulijaid võrguga ühinemast või seal juba tegutsevate ettevõtete õiglastel tingimustel konkureerimast; rõhutab vajadust tegeleda struktuursete turumoonutustega, mis on mitmes liikmesriigis toonud kaasa turgude suure koondumise;
30. rõhutab sellega seoses, et kolmanda energiapaketi eeskirju tuleks täielikult kohaldada nii Euroopa kui ka välismaiste ettevõtjate suhtes; usub, et kõik komisjoni poolt nendesse eeskirjadesse tehtavad erandid peaksid olema piiratud ulatuse ja rakendamisaajaga ning parlament ja nõukogu peaksid need läbi vaatama;
31. rõhutab, et läbipaistvuse puudumine ja konkurentsivastane tegevus energia hulgimüügiturgudel õõnestab tarbijate usaldust; usub, et kiiremas korras on vaja aru saada kulude kujunemisest hulgimüügiturgudel ja selle mõjudest tarbijate arvetele;
32. toetab täielikult võrdsete võimaluste tagamiseks võetavaid meetmeid, millega luuakse detsentraliseeritumad ja konkurentsivõimelisemad turumudelid, kuna need loovad kohalikele energiatootjatele ja uutele tööstusettevõtjatele rohkem võimalusi;
33. tuletab meelde, et selleks et turgu valitsevad tarnijad ei saaks turu avamist takistada, on oluline võimaldada uute ärimudelite arendamist, näiteks anda võimalus sõlmida lepinguid samaaegselt mitme tarnijaga;
34. märgib, et tootjatele, reguleerijatele, võrguhalduritele, energiatarnijatele, nõudlusega

seotud teenuste pakkujatele ja, mis kõige tähtsam, lõpptarbijatele ja tootvatele tarbijatele suunatud stabiilne reguleeriv raamistik on hästitoimiva siseturu ning taristute arendamisse pikaajaliste investeeringute kaasamise seisukohalt keskse tähtsusega; toonitab, et kindlate, mittediskrimineerivate ja tasakaalustatud võrgueeskirjade koostamise tulemuseks peaks olema võrkude haldamise ja turu kujundamise ühtlustamine ja koostalitlusvõime; rõhutab, et äärmiselt oluline on see, et ülekandevõrgustike ning tootmise ja tarnimise lahtisidumist käsitlevaid kokkuleppeid, sealhulgas energiasektori reguleerivate asutuste sõltumatut positsiooni ja tarbijakaitse nõudeid käsitlevaid kokkuleppeid järgitakse kogu ELis; rõhutab seetõttu vajadust toetada ELi Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti (ACER) rolli ja seda edasi arendada, eelkõige seoses selle suutlikkusega kontrollida siseriiklikke reguleerivaid otsuseid ja lahendada vaidlusi;

35. märgib murelikult, et mõned liikmesriigid on juba rakendanud või kavatsevad rakendada energiavarustuse tagamiseks siseriiklikke võimsuste korvamise mehhanisme, uurimata põhjalikult kõiki võimalikke alternatiivseid lahendusi, eriti seoses piiriüleste lahendustega ja paindlikkuse vahenditega; tunnistab, et kuigi mõnel juhul on need mehhanismid vajalikud, võivad need häirida ja moonutada hulgimüügituru korraldust ning halva kavandamise korral tekitada sundseisu mõju; kutsub komisjoni üles looma ELi tasandil kooskõlastatuma lähenemisviisi, et tagada nende mehhanismide vajalikkus, tõhusus, läbipaistvus, tehnoloogiline neutraalsus ja mittediskrimineeriv laad;
36. peab kahetsusväärseks, et praeguseks ei ole veel kasutatud direktiivis 2009/28/EÜ kehtestatud koostöömehhanisme taastuvatest energiaallikatest pärineva energia kasutamise edendamiseks; viitab komisjoni järeldustele, mis näitavad, et olemasoleva koostöö ulatuse parem kasutamine võiks tuua märgatavat kasu, näiteks suurendada kaubavahetust; kutsub seetõttu liikmesriike üles võimaluse korral koostöömehhanisme paremini ära kasutama ja omavahelist suhtlemist suurendama;
37. rõhutab, et ilma et see piiraks liikmesriikide õigust kujundada oma energiaallikate jaotus või vähendaks kogu ELi ulatuses parema kooskõlastamise vajadust, peab EL tervikuna täielikult ära kasutama kõigi liikmesriikide käsutuses olevate säästvate energiaallikate potentsiaali, järgides igakülgset ELi energiapoliitika kolme eesmärki, milleks on konkurentsivõime, säästvus ja varustuskindlus;
38. märgib, et mõned liikmesriigid, mis on energiasaared, on ikka veel Euroopa gaasi- ja elektrivõrkudest täielikult isoleeritud ja tasuvad energiaressursside eest kõrgemat hinda, mis mõjutab nende konkurentsivõimet; juhib tähelepanu sellele, et ilma märkimisväärsete investeeringuteta taristutesse ei ole neil liikmesriikidel võimalik saavutada Euroopa Ülemkogu rõhutatud eesmärki, mille kohaselt ükski liikmesriik ei tohiks 2015. aastaks olla ELi võrkudest eraldatud; on seisukohal, et komisjon peaks nende liikmesriikide palvel osalema ELi-väliste energiatarnijatega energia hinna, näiteks gaasi ostuhinna üle peetavatel läbirääkimistel;
39. rõhutab, et ELi aluslepingus nõutud liikmesriikidevahelist solidaarsust tuleks kohaldada nii energiaalase sise- ja välispoliitika igapäevase juhtimise kui ka kriisijuhtimise suhtes; kutsub komisjoni üles määratlema selgelt mõiste „energiasolidaarsus”, et tagada selle järgimine kõikides liikmesriikides;
40. rõhutab vajadust piirata ELi gaasi- ja elektrienergia kolmandatest riikidest sisseostmise

eeldatavat kasvu lühikeses ja keskpikas perspektiivis, et tagada energiavarustuse kindlus, koormuse jagamine ja siseturu õiglane toimimine; kordab, et mõnede liikmesriikide jaoks on see küsimus tihedalt seotud asjaoluga, et gaasi ja nafta importimine sõltub ainult ühest kolmandast riigist, ning et selle küsimuse lahendamiseks tuleb võtta meetmeid energiatarbijate, tarneteede ja energiaallikate valiku mitmekesistamiseks; tunnistab, et strateegiline eesmärk sellega seoses on lõunapoolse gaasikoridori rajamine, millesse kuuluks Nabucco gaasijuhe ja selle võimalikud ühendused Kesk- ja Ida-Euroopa riikidega, ning ELi tarneteede ehituse lõpetamine 2020. aastaks, mis võimaldaks rahuldada ligikaudu 10–20% ELi gaasinõudlusest, eesmärgiga tagada igale Euroopa piirkonnale füüsiline juurdepääs vähemalt kahele erinevale gaasileiukohale;

41. on seisukohal, et avatud ja läbipaistev siseturg, kus kõik ELi ja kolmandate riikide ettevõtted järgivad energiaalast ühenduse õigustikku, võib aidata tugevdada ELi energiatarbijate läbirääkimispositsiooni väliskonkurentide suhtes, mis on eriti oluline energia sisseostmise põhjalikuma ELi tasandil kooskõlastamise võimalust arvestades; kutsub ELi üles kaaluma ühise gaasitarneameti ja selleks vajalike mehhanismide loomist, et tasakaalustada turgu valitsevate välistarnijate monopoliseisundit; märgib, et suhetes ELi ja kolmandate riikide energiatarbijatega tuleb järgida vastastikkuse põhimõtet; rõhutab vajadust, et komisjon võtaks oma suhetes kolmandate riikide energiatarbijatega arvesse oma otsuste mõju tarbijahindadele ja tagaks selle teema läbipaistvuse;
42. on veendunud, et komisjonile peaks andma volitused korraldada läbirääkimisi strateegilise tähtsusega taristuprojektide üle, mis mõjutavad kogu ELi varustuskindlust, ja et selliseid volitusi tuleks kaaluda ka teiste valitsustevaheliste lepingute puhul, millel on märkimisväärne mõju ELi pikaajalistele energiapoliitika eesmärkidele, eriti seoses ELi energiasõltumatusena; on rahul selles valdkonnas tehtud edusammudega komisjoni juhitud läbirääkimistel ELi, Aserbaidžani ja Turkmenistani vahelise lepingu üle Kaspia merd läbiva torujuhtmesüsteemi ehitamise kohta;
43. rõhutab, et taastuvenergia ja tõhususega seotud stiimulite ja energiaga seotud täiendavate kulude järkjärguline lähenemine kõigi liikmesriikide vahel pärast 2020. aastat on tähtis hästitoimiva ja tõhusa energia siseturu, nii hulgi- kui ka jaeturu jaoks ning taastuvate energiaallikate pikaajalist arendamist ja laiaulatuslikku kasutuselevõttu soodustavate tingimuste loomiseks;
44. usub, et lühiajalise eesmärgina tuleks ergutada lähestikku asuvate liikmesriikide piirkondlikke rühmi võtma riiklike toetuskavade asemel kasutusele taastuvenergia ühtlustatud või ühtsed piirkondlikud toetuskavad;
45. õhutab liikmesriike korrapäraselt ja läbipaistvalt läbi vaatama oma soodustariifid või muud toetustariifid, et oleks võimalik neid kohandada kooskõlas tehnoloogia- ja tarnekulude vähenemisega;
46. on teadlik raamprogrammide ja Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava taoliste algatuste kaudu toetatud ELi teadustegevuse ühisprojektide ebapiisavast kasutamisest selliste uute tehnoloogiate väljatöötamisel, mis võimaldaksid suurendada tõhusust, taastuvenergia kasutamist, tuumajaamade ohutust ja turvalisust ning fossiilkütuste vähesaastavat kasutamist ning täiustada arukaid energiavõrke, mis kõik on energiaturu jaoks äärmiselt olulised;

47. usub, et on oluline teha rohkem edusamme tulevaste elektriirteede valdkonnas, eriti seoses kagu–põhja-suunalise elektriirteega, mis võiks aidata kaasa ka päikeseenergia parkides, näiteks Heliose projekti raames toodetava energia ülekandmisele Kagu-Euroopast Põhja- ja Lääne-Euroopasse;

Vaja on kiiresti tegutseda

Terviklik, avatud ja hästi reguleeritud konkurentsivõimeline energia siseturg

48. kutsub liikmesriike üles võtma kiiremas korras täielikult üle ja rakendama kõiki asjakohaseid ELi õigusakte ja eelkõige kolmandat energiapaketti; nõuab, et komisjon võtaks meetmeid nende liikmesriikide vastu, kus rakendamisega on põhjendamatult viivitatud; on rahul, et komisjon on juba algatanud ametliku menetluse ELi eeskirjade rikkumiste uurimiseks;
49. rõhutab vajadust tegeleda struktuursete turumoonutuste ja turu läbipaistmatusega; kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi, et tugevdada kolmanda energiapaketi rakendamist;
50. palub komisjonil hoolikalt jälgida ELi energiaalaste õigusaktide tulemuslikku rakendamist, eriti põhiliste tarbijaõiguste aluseks olevate õigusnormide osas, samuti nende puhul, mis puudutavad võrgu haldureid, riikide reguleerivaid asutusi ning konkurentsi- ja riigiabieeskirju, ning nende osas, mille eesmärk on vähendada energia siseturu jaoks oluliseks, kuigi lahendatavaks probleemiks olevaid ringvoogusid elektri siseturul, sest need kahandavad energiasüsteemi kindlust, vähendades energia salvestamise võimalusi ja võrkude võimsust; nõuab, et komisjon kasutaks kõige sobivamaid tema käsutuses olevaid vahendeid, et vähendada asjaomaste ELi õigusaktide jätkuvat mittetäitmist;
51. märgib, et seni on kõik elektrikatkestused olnud tingitud tööriketest, mitte võimsuse puudujäägist; tunnistab, et majanduslanguse, maagaasi kõrgete hindade ja taastuenergia tootmise hooiti kasvava osakaalu tõttu on ELi investorid paindlike elektrienergia tootmisvõimsuste arendamisel väga ebakindlas olukorras; kutsub komisjoni üles korraldama tootmise piisavuse põhjaliku hindamise, mis põhineb ühtlustatud meetodikal, ning esitama suuniseid paindlikkuse suurendamiseks ja energiavarustuse säilitamiseks;
52. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kooskõlastaksid taristuprojekte paremini ja kavandaksid võrkude arendamist ühiselt, tagades seeläbi kulutõhususe ja süsteemide ühendatavuse kogu ELi ulatuses ning kasutades sealjuures ära piiriülest koostööd ja tõhusamat energiataristu võrgustikku; juhib tähelepanu vajadusele edendada terviklikku lähenemisviisi, millesse on kaasatud ka jaotusvõrguettevõtjad; selleks õhutab komisjoni ja liikmesriike tagama Euroopa ühishuviprojektide kiire hindamise, väljavalimise, loamenetluse ja elluviimise, eriti kui on tegemist elektri- ja gaasivõrkude vaheliste piiriüleste ühendustega, sealhulgas vastassuunavoogude mehhanismidega, või veeldatud maagaasi, energiasalvestamise taristute ning arukate ülekande- ja jaotusvõrkudega, mis on integreeritud ja hästitoimiva energiaturu jaoks eluliselt tähtsad;
53. soovib komisjonil Euroopa ühendamise rahastust energeetikale eraldatava eelarve rakendamisel eelistada projekte, millel on siseturu toimimisele kõige suurem mõju, edendades seeläbi konkurentsi, kiirendades taastuvate energiaallikate turule jõudmist,

luues vajalikke piiriüleseid ühendusi ja parandades energiavarustuse kindlust;

54. ärgitab komisjoni vaatama läbi olemasolevaid energiaprojektide kavasad (iseäranis vedelgaasi piirkondlike terminalide rajamise kohta, milleks kuluks rohkem kui kümme aastat) ja analüüsima nende majanduslikku kasu, pidades silmas eri liikmesriikides rajatavaid või kavandatavaid riiklikke vedelgaasiterminale, mis aitavad juba lähitulevikus kaasa energeetiliselt isoleeritud liikmesriikide energiajulgeoleku suurendamisele, ning osalema selliste projektide rahastamises;
55. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid loovad töhusa süsteemi ülekoormuse juhtimiseks, et edendada gaasi ja elektrienergia olemasoleva ülekandevõimsuse tõhusat kasutamist, vähendada võrgu võimsuse suurendamise kulusid ja lihtsustada taastuvate energiaallikate järjest rohkemat ühendamist elektrivõrku;
56. palub, et liikmesriigid lõpetaksid võimalikult kiiresti hinnalagede kasutamise ja energia jaehindade reguleerimise, mille puhul riiklikul tasandil kehtestatakse jaehind, mis ei kata tehtud kulutusi, sest sellised meetmed võivad moonutada konkurentsi ja ohustada tõsiselt edasisi investeeringuid võimsusesse ja energiasektori taristutesse; rõhutab siiski, et selles valdkonnas tehtavate poliitiliste otsuste puhul tuleb arvestada haavatavate tarbijate õiguspäraseid huve, sest tarbijad ei pruugi alati energiaturgude tõelisest konkurentsist kasu saada;
57. on rahul komisjoni otsustavusega monopole ja riigiabi käsitlevate eeskirjade jõustamisel kõigi Euroopa Liidu territooriumil tegutsevate energiasektori ettevõtjate ja nende tütarettevõtjate suhtes, et tagada võrdsed võimalused ja turulepääsu tingimused kõigile turuosalistele; kutsub komisjoni üles avaldama juhendi gaasi- ja elektrienergia jaeturgudel mis tahes ettevõtte turgu valitseva seisundi kuritarvitamise hindamiseks ning andma juhiseid parima tava ja taastuenergia toetuskavade rakendamisel saadud kogemuste kohta;
58. palub komisjonil läbi vaadata riigiabi eeskirjad seoses siseriiklike energiatõhususe meetmete ja ühtekuuluvuspoliitika raames kaasrahastatud energiaprojektidega, et tagada enamate meetmete rahastamiskõlblikkus riigi rahaliste vahendite saamiseks, mis aitab kaasa rohkemate projektide lõpuleviimisele;
59. soovib komisjonil kasutada riigiabi kontrollivolitusi piiriüleste taristute arendamise ergutamiseks; on seisukohal, et komisjon võiks seada siseriiklike (võimsuse või taastuenergia alaste) toetusmehhanismide heakskiitmise tingimuseks kõnealuse liikmesriigi panustamise piiriüleste taristute rahastamise ja ehitamise; usub, et sellised ühendused on tähtsad, et suurendada võimalust kasutada energiaalases hädaolukorras või tasakaalutuse puhul naaberriikide energiavarusid ja vähendada aja jooksul toetusi;
60. toetab kindlalt komisjoni püüdeid, mis põhinevad ENTSOde tehtud kooskõlastatud tööel ja mille eesmärk on võtta 2014. aastaks kavakohaselt kasutusele ühtsed võrgueeskirjad ja normid, et tagada energia siseturu reguleeriva raamistiku stabiilsus ja suurem innovatsioonisõbralikkus;
61. toetab kindlalt Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti ja riiklike reguleerivate asutuste reguleerivaid meetmeid, mille eesmärk on ergutada, parandada ja

lihtsustada piiriülest energiakaubandust, sealhulgas päevasisestel ja päev-ette-turgudel ning tasakaalustavatel turgudel, ning vähendada eri liikmesriikide energiasüsteemide erinevusi, edendades ühenduste läbipaistvat kasutust; rõhutab, et Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet ja riiklikud reguleerivad asutused vajavad piisava hulga kogemuste ja teadmistega kvalifitseeritud töötajaid, kes täidaksid hulgamüügitehingute jälgimise ning siseringitehingute ja turuga manipuleerimise katsete tuvastamisega seotud ülesandeid;

62. palub komisjonil elektri siseturuga seoses analüüsida kiiremas korras põhjalikult liikmesriikide energiatootmissüsteemide piisavust ja tootmisvõimsuste paindlikkust lühemas ja pikemas perspektiivis, võttes täielikult arvesse selliste paindlike meetmete võimalikku panust nagu nõudlusele reageerimine, energia salvestamine ja ühendused, ning koostada aruanne võimsuste hindamisel ja arengu kavandamisel kasutatavate liikmesriikide meetmete mõju kohta energia siseturule ja konkurentsieeskirjadele, võttes arvesse sellise täiendava turukorralduspoliitika tagajärgi nii varustuskindluse kui ka piiriüleste aspektide seisukohalt; palub selles vallas teha täiendavaid jõupingutusi paindlikkuse lisavahendite, näiteks energia salvestamise tehnoloogia ja nõudlusreageeringu kasutuselevõtuks tulevikus;
63. palub komisjonil valmistada ette juhend paindlikkuse vahendite, näiteks nõudluse juhtimise, energia salvestamise ja füüsiliste taristute kasutamiseks ja juurutamiseks, et liikmesriigid saaksid valmistada ette ja rakendada riiklikke strateegiaid paindlikkuse vahendite kasutuselevõtuks oma territooriumil;
64. palub komisjonil ja Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikul töötada välja ühtne ja ühtlustatud metoodika Euroopa energiatootmise piisavuse tagamiseks, võttes arvesse ka taastuvate energiaallikate ja eriti vahelduvate taastuvate energiaallikate positiivset panust;
65. palub komisjonil uurida tulevase energiaturu vorme, mis vastupidiselt praegustele siseriiklike võimsuse tagamise mehhanismidele võiksid pakkuda investoritele mittediskrimineerivaid lisatuluallikaid kõigi energiatootmise viiside puhul ja tagada energiasektoris kõige kulutõhusama paindlike teenuste pakkumise;
66. palub komisjonil kehtestada eeskirjad kõrvalteenuste turu edasiseks arendamiseks, mis võimaldaks kõigi energiaallikate, sealhulgas taastuvate energiaallikate kaasamist;
67. palub, et komisjon, liikmesriigid ja asjaomased sidusrühmad pakuksid stiimuleid ja toetaksid piirkondlikke algatusi ja partnerlusi, mille eesmärk on turu tihedam integreerimine, rajades piirkondlikke energiabörse ja gaasimüügikeskusi, ühtlustades veelgi enam gaasimüügieeskirju ja turgude liitmise mehhanisme kõigis ajaraamistikes ning saavutades turu piisava likviidsuse ja läbipaistvuse;
68. rõhutab, et siseturu meetmed peaksid edendama nii ELi-siseste kui ka -väliste energiaallikate mitmekesisust ega peaks keskenduma peamiselt praeguste varude ja varustuste arendamisele või laiendamisele;
69. juhhib tähelepanu energiaturu välisele mõõtmele, mille eesmärk on lihtsustada kõikide liikmesriikide jaoks mitmekesisetele energiaallikatele juurdepääsu saamist; palub, et komisjon kasutaks kooskõlas Euroopa välisesteenistusega oma välispoliitika vahendeid

energia siseturu normide ja eeskirjade edendamiseks suhetes kolmandate riikidega ja eeskätt ELi naabruskonnaga; nõuab tungivalt, et komisjon kahepoolsetes dialoogides asjaomaste kolmandate riikidega lahendaks küsimuse, mis puudutab selgeid eeskirju piiriülestes elektri- ja gaasivõrguühendustes tekkiva ülekoormuse juhtimise ja kolmandate osapoolte juurdepääsu kohta ülekandevõrkudele; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks meetmeid, et ennetada kolmandate riikide ettevõtete konkurentsivastast tegevust, mis võib põhjustada konkurentsi vähenemist ja hinnatõusu või kahjustada energiavarustuse kindlust; palub komisjonil tema suhetes välispartneritega tagada, et ELi ettevõtetel oleks kogu maailmas oma konkurentidega võrdsed tingimused; nõuab tungivalt, et komisjon tugevdaks tuumaohutuse alast koostööd ELi naaberriikidega; kutsub komisjoni üles teavitama kõigist teguritest, mis tekitavad veel raskusi kolmanda energiapaketi rakendamisel, ning lisama selged arvnäitajad selle kohta, kuidas need tegurid mõjutavad tarbijahindu;

70. palub liikmesriikidel ja komisjonil suurendada poliitilist ja rahalist toetust energiaühendusele ja võtta täiendavaid meetmeid siseturu eeskirjade Kagu- ja Ida-Euroopasse laiendamise toetuseks;
71. seoses teabevahetuse mehhanismi loomisega valitsustevaheliste energiaalaste lepingute sõlmimiseks ELi liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel kutsub komisjoni ja liikmesriike üles näitama suuremat indu selle tagamisel, et hoitakse ära siseturgu käsitlevate õigusaktidega vastuolus olevate lepingute sõlmimine; on seisukohal, et komisjon peaks saama kontrollida lepingute projektide vastavust ühenduse õigustikule ja vajaduse korral osalema läbirääkimistel;
72. tuletab komisjonile meelde, et siseturg ei ole ülemaailmsest turust sõltumatu; palub komisjonil võtta siseturu meetmete kavandamisel täielikult arvesse parlamendi soovitusi energiapoliitika välismõõtme kohta¹; toetab arvamust, et ainult siseturu täielik toimimine võimaldab ELil maailma tasandil ühel häälel rääkida; palub komisjonil arendada edasi täiendavaid meetmeid energiaalase välispoliitika valdkonnas;
73. usub, et tulevane ELi–USA vabakaubandusleping peaks sisaldama peatükki, mis keskendub üksnes siseturgu mõjutavatele energiaküsimustele, sealhulgas järgmistele: energia hulgemüük, kaubabörsid, energia meretranspordi eeskirjad, heitkogustega kauplemise süsteemid, kütuse ohutusstandardid, raamatupidamistavad, riiklikud energiatoetused ja intellektuaalomandi üleandmine seoses energiauuringute, -tootmise, muundamise ja olelusringi lõpetamise toodetega;
74. toetab Euroopa Ülemkogu poolt komisjonile antud volitust esitada enne 2013. aasta lõppu analüüs energiahindade komponentide ja mõjutajate ning energiakulude kohta liikmesriikides, keskendudes eelkõige sellele, kuidas energiahinnad mõjutavad majapidamisi, VKEsid ja energiamahukaid tööstusharusid, ning käsitledes põhjalikumalt ELi konkurentsivõimet võrreldes tema ülemaailmsete konkurentidega; kutsub ühtlasi komisjoni üles jälgima pidevalt liikmesriikide elektrihindu ja -kulusid;
75. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles vaatama gaasi siseturu valdkonnas läbi kõik gaasilepinguid, mis põhinevad vananenud hinnamehhanismidel (eelkõige nafta hinnaga

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0238.

indekseerimisel), mis põhjustavad tarbijate jaoks kõrgemaid hindasid, ja nõuab, et komisjon aitaks uurida võimalust korraldada nende lepingute üle uued läbirääkimised, kus ei käsitletak üksnes nende lepingute pikendamist; rõhutab vajadust arendada ja toetada kõiki uusi tooteid ja mehhanisme, mille eesmärk on tugevdada lühiajalisi gaasimüügi võimalusi; rõhutab, et nimetatud meetmed on väga olulised gaasivarude hinna tõelise konkurentsi tagamisel kõigile tarbijatele gaasi siseturul;

Tarbijate tõhus kaitse ja toetamine

76. palub komisjonil, liikmesriikidel ja asjaomastel sidusrühmadel parandada tarbijatele antava teabe kättesaadavust ja kvaliteeti, pakkuda neile selgeid ja läbipaistvaid arveldusviise, võtta kasutusele hinnavõrdlusmeetodid, mis aitaksid neil teha teadlikumaid valikuid, ning teavitada neid tarbimise reguleerimise viisidest ja energiasäästmise, energiatõhususe ja väikesemahulise tootmise võimalustest; nõuab, et liikmesriigid rakendaksid tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiivi ja tarbijavaidluste veebipõhise lahendamise määrust; on rahul komisjoni ettepanekuga luua tarbijaõiguste teabeplatvorm; soovib komisjonil ja liikmesriikidel võtta kasutusele tarbijasõbralikud teavituskampaaniad, milles peaksid aktiivselt osalema valitsused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid;
77. juhib tähelepanu, et kuigi energiahinnad on energia hulгимүүgiturgudel kogu maailmas alanenud, maksavad tarbijad endiselt kõrget hinda; kutsub komisjoni, liikmesriike ja liikmesriikide reguleerivaid asutusi üles tagama, et tarbijad saavad hulгимүүgituru hindade arengutest otsust ja piisavat kasu;
78. soovib liikmesriikidel ja komisjonil koostada põhjalik strateegia, mille abil innustada tarbijaid ja tootvaid tarbijaid aktiivselt osalema energiaturul, sealhulgas kaasates neid kehtivate õigusaktide ja energiatõhususe direktiivi asjaomaste sätete rakendamise kaudu; teeb ettepaneku kohandada korrapäraselt võrkude kasutamise hinnasignaale, et anda nii praegustele kui ka tulevastele kasutajatele vajalikke suuniseid ning tagada seeläbi võrkude arendamise ja üksikute otsuste kooskõla;
79. kutsub komisjoni üles ergutama energia- ja IKT-sektorit omavahelist koostööd tihendama ja vaatama läbi kehtivad reguleerivad raamistikud, et soodustada energiaalaseid uuendusi ja tuua kasu kõigile tarbijatele ning hõlbustada arukate võrkude tarbijasõbralikku, ohutut ja usaldusväärset kasutuselevõtmist, mis ei oleks tarbijaile rahaliselt koormav ja võtaks arvesse tarbijate andmekaitset; kutsub üles tegema koostööd Euroopa, riiklike ja piirkondlike arukate võrkude arendamisel ja arukate võrkude Euroopa standardite väljatöötamisel;
80. nõuab tungivalt, et liikmesriigid ning piirkondlikud ja kohalikud asutused rakendaksid IKT-lahendusi arukates energiavõrkudes, looksid rahalisi stiimuleid nendes lahendustesse investeerimiseks ja võtaksid sihtmärgiks tootvate tarbijate turu, mis tooks kaasa suurema paindlikkuse, energiatõhususe ja -säästu ning nõudluspoole esindajate vabatahtliku osalemise;
81. ootab komisjonilt suuniseid, mis aitaksid seada kaugeleulatuvaid poliitilisi eesmärke vähekindlustatud tarbijate suhtes, et liikmesriigid saaksid täpsemalt kindlaks määrata oma

seisukohad selle tarbijate kategooria kohta; palub komisjonil nimetatud suunised ette valmistada, võttes nõuetekohaselt arvesse selliste tarbijate kaitse praeguseid riiklikke mehhanisme ja vahendeid, eesmärgiga saavutada ühtsem ja põhjalikum lähenemine ELi tasandil, jättes kõige sobivamate toetusvahendite valiku liikmesriikide otsustada; lisab, et seejuures on väga tähtis pakkuda sellele tarbijate rühmale põhjalikku nõustamist ja vahetada parimaid tavaid;

82. tervitab komisjoni eelseisvat analüüsi kütteostuvõimetuse kohta ELis; on arvamisel, et analüüsi osana peaks komisjon astuma samme tagamaks, et kütteostuvõimetuse vastu võitlemine saab osaks Euroopa sotsiaalteenuste paketist näiteks sotsiaal- ja ühtekuuluvusfondide kaudu; nõuab, et praegustes ja tulevastes energiatõhususe kavades tuleks alati rohkem keskenduma madala sissetulekuga rühmadele;

83. nõuab tungivalt, et komisjon arendaks ja soovitaks nõuetekohast tarnijakeskset jaeturu korraldust, et ühtlustada Euroopa jaeturgusid ja vähendada selle kaudu tarbijate halduskoormust, jättes tarnija ülesandeks kõigi maksude kogumise otse elektriarve näol;

Tulevaste energia- ja kliimaprobleemide leevendamine

84. kutsub liikmesriike, komisjoni ja asjaomaseid sidusrühmi üles muutma kõiki energiatootjaid käsitlevad vajalikud toetuskavad läbipaistvateks, prognoositavateks, ühtsemateks ja turust lähtuvateks mehhanismideks niipea kui võimalik, eesmärgiga luua selline ühtne turg, mis tagab toetuskavade vajalike komponentide (nt energiatõhususe, tootvate tarbijate, elektri ja soojuse koostootmise, paindlikkuse, taastuvate energiaallikate ja võrgutöe teenuste) ühilduvuse, vältides kattuvust; kutsub komisjoni üles esitama suunised tulemuslike ja kulutõhusate taastuenergia toetuskavade kohta;

85. palub komisjonil, liikmesriikidel ja riiklikel reguleerivatel asutustel vaadata läbi energiaturgude konkurentsitaseme mõõtmiseks kasutatavad näitajad ja kaasata lisaks sellised näitajad (näiteks tarbijate osakaal madalaimate tariifide puhul, uute ettevõtete turuletuleku võimalused ning klienditeeninduse ja innovatsiooni tasemed), mis aitavad anda tegeliku ülevaate konkurentsitasemest turul;

86. kutsub komisjoni seoses elektri siseturuga üles uurima põhjalikult, millist mõju avaldaks taastuvate energiaallikate suuremahulisem energiavõrkudesse ühendamine finantsabile, kogu süsteemi hõlmavatele tehnilistele nõuetele ja turu korraldusele; toonitab, et kuna siiani on nende allikate suhtes ühtne lähenemisviis puudunud, on see raskendanud nende ühendamist Euroopa energiasüsteemidega; toonitab, et praegust Euroopa energiavõrku ja energia salvestamise taristuid tuleb kohandada energia hajustootmisega taastuvatest energiaallikatest; rõhutab gaasi kui tagavarakütuse olulisust taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise ebastabiilsusega toimetulekus ja palub komisjonil hinnata energiasüsteemi vajalikkuse määra (arukad võrgud, nõudluse juhtimine, energia salvestamine ja paindlik varuvõimsus); usub, et pumpelektrijaamadel on elektri salvestamisel oluline roll;

87. palub komisjonil jätkata piirkondliku arengu fondi, Ühtekuuluvusfondi ja teiste ELi struktuurifondide kasutamist arukate gaasi- ja elektrivõrkude loomise toetamiseks järgmisel perioodil, soodustamaks uute energiatüüpide ja -allikate kasutuselevõttu ja ajakohastamist Euroopa kõigis piirkondades; usub, et jaotusvõrguettevõtjaid tuleks samuti julgustada nõustuma kohandustega nende võrgustikus;

88. palub komisjonil ja liikmesriikidel edendada stiimuleid mikrotootmise kasutamata võimaluste ärakasutamiseks ja pöörata tähelepanu vajadusele rohkem arendada soojus- ja elektrienergia koostootmist kui üht kõige tõhusamat elektri- ja soojusenergia tootmise viisi, ning hakata seda laialdaselt kasutama tõhusa kaugkütte ja kaugjahutuse otstarbel;
89. rõhutab, et soojus- ja elektrienergia koostootmine ning kaugküte ja -jahutus võimaldab jagada vahelduva elektrienergia kasvavat osa, suurendades energiaturu paindlikkust ja vastupidavust ja pakkudes elektrienergia lisandväärtusena säästlikku energia salvestamist; palub komisjonil tegeleda selle võimalusega oma tulevases algatuses võimsuse korvamise mehhanismide raamistiku kohta ja seda soodustada ning toetada sellist laadi valdkonnaülest integratsiooni ja tasakaalustamist programmi Horisont 2020 raames;
90. palub komisjonil korraldada uuring Euroopa elektrituru uute kulutõhusate turukorralduste analüüsimiseks eesmärgiga tagada, et tarbijad saaksid osta mõistliku hinnaga elektrit ja ennetada kasvuhoonegaaside heite ülekandumist;
91. on rahul teatud tööga energiaalaste teadusuuringute muutmisel programmi Horisont 2020 prioriteediks ja kutsub liikmesriike üles seda programmi valdkonda täielikult ära kasutama; ergutab komisjoni ja liikmesriike toetama uuenduslike energiatehnoloogiate arendamist ja sellealast uurimistööd ning täiustada olemasolevaid tehnoloogiaid, mis ei kuulu programmi Horisont 2020 raamesse ega Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) projektide hulka; nõuab tungivalt, et liikmesriigid looksid ELi ja riiklike teadusprogrammide vahelise koostoime, arvestades asjaolu, et teadusuuringud on ainuke võimalus, mis aitab vähendada heitkoguseid, suurendada energia varustuskindlust, parandada ELi tööstuse konkurentsivõimet maailmaturul, säilitada ELi juhtpositsioon tehnoloogia alal ning panustada Euroopa majanduskasvu ja töökohtade loomise tegevuskavasse; rõhutab vajadust pakkuda tööstusele õiguskindlust pikema aja jooksul, mis ulatub 2020. aastast kaugemale;
92. nõuab tungivalt, et komisjon teeks kättesaadavaks piisavad rahalised vahendid arukate jaotusvõrkude arendamiseks, mis on kõige kulutõhusam viis taastuvate energiaallikate hajustootmise ulatuslikuks turuletulekuks, tagades samal ajal varustuskindluse ja kasutades ära energiasäästu potentsiaali;
93. märgib, et praegune süsteem, mida iseloomustab siseturu killustatus, tekitab ettevõtetele ja investoritele raskusi piisava pikaajalise stabiilsuse loomisel, mis võib põhjustada elektri ja gaasi sulgemist ja tekitada ebakindlust tööhõives ja võimsuse tagamises; palub komisjonil teostada gaasi ja elektrienergia siseturu edasise arengu sõltumatu hindamine, kus oleks kesksel kohal investeeringute, sektori tööhõive, keskkonna ja tarbijakaitse küsimused; palub, et see hindamine oleks valmis 2014. aasta märtsiks ja oleks kaasav, võttes arvesse huvirühmade, sh sotsiaalpartnerite, madala sissetulekuga majapidamiste, keskkonnaorganisatsioonide ning VKEde esindajate arvamusi;
94. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

30.5.2013

SISETURU- JA TARBIJAKAITSEKOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

toimiva energiaturu kohta
(2013/2005(INI))

Arvamuse koostaja: António Fernando Correia de Campos

ETTEPANEKUD

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. on veendunud, et konkurentsivõimeline, avatud, integreeritud ja paindlik Euroopa energiaturg võimaldab säilitada tarnekindlust ning saavutada madalamaid ja läbipaistvamaid hindu, edendab Euroopa konkurentsivõimet ning aitab kaasa majanduskasvule ja tarbijate heaolule ning seetõttu tuleb kiiremas korras likvideerida allesjäänud füüsilised, kohustuslikud või reguleerivad takistused, mis pidurdavad turu avatust ja tõhusat toimimist;
2. juhib tähelepanu piirkondlike turgude ja liikmesriikide vahelise koostöö tähtsusele, et kõrvaldada tõkked, kiirendada integratsiooniprotsessi ja parandada võrgu tõhusust;
3. võtab teadmiseks, et energia siseturgu käsitleva kolmanda paketi õigusaktide puuduliku ülevõtmise tõttu ei ole energiasektor oma täielikku potentsiaali veel avanud siseturul osalejatele ning siiani pole veel piiriülest energia siseturgu; nõuab seetõttu, et komisjon kasutaks kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, et tagada kolmanda energiapaketi ülevõtmine ja rakendamine, mis on edasi lükkunud, ning avaldaks liikmesriikidele survet nõuetele vastavuse tagamiseks, et ära hoida uute takistuste loomist liikmesriikides, ning vajaduse korral rakendaks sanktsioone; palub seega komisjonil esitada andmed kõikide allesjäänud tõkete kohta, mis takistavad kolmanda energiapaketi rakendamist, ja esitada selged arvulised näitajad selle kohta, milline on olnud nende tõkete mõju energiahindadele tarbija jaoks; juhib tähelepanu sellele, et konkurentsieeskirjade jõustamine võib aidata kaasa suuremale varustuskindlusele, kui selle eesmärk on hõlbustada turulepääsu ja soodustada investeringuid; nõuab seetõttu, et komisjon jätkaks otsusekindlalt ja sektoriuuringu tulemusi arvesse võttes meetmete võtmist, et tulemuslikult kehtestada konkurentsieeskirjad energiasektoris; tunneb sellega seoses heameelt energiasektoris

käimasolevate konkurentsiseaduse menetluste üle, mille eesmärk on tagada, et energia siseturg oleks 2014. aastal lõplikult välja kujundatud ja kõrvaldataks energiatootjate poolt uuesti tekitatud konkurentsitakistused; juhیب tähelepanu sellele, et riikide reguleerivatel ja monopolidevastastel asutustel on otsustav roll ELi eeskirjade rakendamisel, ning soovitab liikmesriikidel toetada neid asutusi vajaminevate finants- ja inimressurssidega;

4. rõhutab, et ainult stabiilse õigusraamistiku abil on võimalik ligi meelitada investeringuid, mis on vajalikud selle turu jätkuvaks arenguks;
5. soovitab komisjonil Euroopa ühendamise rahastu vahendite rakendamisel energeetikavaldkonnas anda eelisõigus nendele projektidele, millel on siseturu toimimisele kõige suurem mõju, seeläbi edendatakse konkurentsi, kiirendatakse taastuvate energiaallikate turule jõudmist, luuakse vajalikke piiriüleseid ühendusi ja parandatakse energiavarustuse kindlust;
6. nõuab sammude astumist soodustamiseks energiavõrkude ühist kavandamist, et edendada Euroopa energiavõrgu ratsionaliseerimist, sealjuures tuleks ära kasutada piiriülest koostõimet ja tõhusamat taristuvõrku, mis tooks kaasa väiksemad kulud tarbijatele ja ettevõtjatele;
7. palub, et komisjon võtaks meetmeid turu killustatuse ja moonutatuse kõrvaldamiseks, lõpetades fossiilkütuste otsese ja kaudse toetamise ja tarbijatelt nõutavate energiatasude reguleerimise; kutsub seetõttu komisjoni üles kontrollima, kas aluslepingutega on kooskõlas mõnes liikmesriigis kehtivad seadused, mis ainuõiguste andmisega loovad tarnija monopolid ning seeläbi tekitavad madalama konkurentsi ja kõrgemad tarbijahinnad; rõhutab, et liikmesriikides on vaja järk-järgult ühtlustada taastuvate energiaallikate toetussüsteeme ja edendada piiriülevalt tõhusalt toimivaid võimsuse tagamise mehhanisme; rõhutab, et selleks tuleb väga hoolikalt kindlaks määrata, millised võimsuse tagamise meetmed on vajalikud ja mõistlikud;
8. juhیب komisjoni tähelepanu vajadusele kiiresti ja operatiivselt integreerida riiklikud gaasi- ja elektriturud, mille toimimine nõuab ühiste reeglitega võrgueeskirjade ametlikku vastuvõtmist ja kiiret rakendamist, et määrata kindlaks mehhanismid võimsuse jaotamiseks, tasakaalustamiseks, tasude nõudmiseks ja koostalitlusvõimeks;
9. kutsub komisjoni üles tegema koostööd Euroopa põhivõrguettevõtjate võrgustikega, Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametiga (ACER) ja teiste asjaomaste sidusrühmadega, et kiiremini valmiks võrgueeskirjad, mis tuleks välja töötada kaasaval ja läbipaistval moel;
10. juhیب komisjoni tähelepanu vajadusele tagada nende õigusaktide tõhus kohaldamine, mis suurendavad riiklike reguleerivate asutuste volitusi ja sõltumatust, kuna see aitab kaasa energiaturu tõhusale toimimisele ja kaitseb tarbijate huve;
11. märgib, et asümmeetria riikliku reguleerimise tasandil tekitab ka konkurentsi asümmeetriat; nõuab Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti ülesannete ja volituste suurendamist, et amet suudaks pakkuda rohkem võimalusi tihedamaks koostööks liikmesriikide reguleerivate asutuste vahel, et kindlaks määrata reguleeriv raamistik, mis ei piiraks energia siseturu toimimist;

12. toetab täielikult võrdseid võimalusi tagavaid meetmeid, millega luuakse detsentraliseeritumad ja konkurentsivõimelisemad turumudelid, kuna need toovad kohalike energiatootjate ja uute tööstusettevõtjate jaoks kaasa rohkem võimalusi;
13. juhib tähelepanu asjaolule, et kuna kolmandat energiapaketti ei ole õnnestunud üle võtta ja konkurentsitakistused püsivad, ei ole turu liberaliseerimine toonud kaasa märkimisväärseid lahendusi ega hinnalangust lõpptarbijate ja eelkõige majapidamiste jaoks; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks meetmeid, et selgitada tarbijate õigusi ja suurendada läbipaistvust, mis puudutab hinnakujundust ja arveldust, teavet, võrdlusvõimalusi, tarbijate valikuvabadust ja nõudlusele reageerimist, ning et kaitsta tarbijaid; nõuab, et liikmesriigid vahetaksid parimaid tavaid;
14. märgib, et tehniline lihtsustamine on tarbijate jaoks oluline ning et võttes arvesse tööühma aruannet „Läbipaistvus ELi energia jaeturgudel”, peaksid samad hinnakomponendid esinema pakkumises, lepingus ja arves ning ühtlustada tuleks nende andmete esitamist; usub, et tarbijate aktiivsemaks kaasamiseks energiatarbimise haldamisse on vaja neile selgitada mooduseid energiatarbimise kontrollimiseks, samuti võimalusi energiasäästu ja energiatõhususe saavutamiseks ja energia väiketootmiseks; nõustub tööühma aruandega selles, et võrdlemisvahendid ja veebilehed võivad olla tarbijatele heaks vahendiks, kui neid peetakse sõltumatul, läbipaistval ja usaldusväärsel viisil; soovib komisjonil ja liikmesriikidel käivitada hinnavõrdluse veebisait ja tarbijasõbralikke teavituskampaaniaid, millest kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid aktiivselt osa võtma; tervitab ideed, et hinna võrdlusvahendite õigsust ja objektiivsust tuleks kinnitada veebipõhise usaldusmäärgise abil; kutsub komisjoni üles uurima, millised on võimalused kasutada ELi tasandil sellist usaldusmäärgist hinnavõrdluse vahendite ja veebilehtede jaoks;
15. juhib tähelepanu sellele, et nutikad mõõtmissüsteemid ja elektrienergia erinevad tariifid võivad olla tarbijatele stiimuliks oma tarbimise ja seega ka arvete vähendamiseks ning annavad võimaluse suuremaks läbipaistvuseks; rõhutab samas siiski, et selliste mõõtesüsteemide kasutuselevõtule peab eelnema põhjalik hindamine, eelkõige selles osas, mis puudutab tegeliku kokkuhoiu võimalust, koostalitlusvõimet ja mõju andmekaitsele;
16. rõhutab, et tarbijad eelistavad väiksemat energiasõltuvust ning on üha sagedamini valmis investeerima omatootmisse; soovib seetõttu aktiivselt toetada nutivõrke ja muid võimalusi, mis lubavad tarbijatel aktiivselt osaleda energia siseturul;
17. juhib tähelepanu eelistele, mida pakuvad erinevad võrgu kasutustasud, et ärgitada tarbijad säästliku energiakasutuse huvides tarbima väljaspool tippkoormuse aegu;
18. pooldab toetust uute mehhanismide loomiseks, et tagada vaidluste tõhus lahendamine; nõuab eeskätt, et viivitamata võetaks üle hiljuti vastuvõetud vaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv koos vaidluste internetipõhise lahendamist käsitleva määrusega, mille mõlema eesmärk on tagada parem, üldine ja üleliiduline juurdepääs vaidluste lahendamise organitele; nõuab energiaga seotud küsimusi silmas pidades, et tagataks vaidluste kiire, lihtne ja odav lahendamine, et taastada tasakaalustatud läbirääkimispositsioon lõpptarbijate ja tarnijate vahel;
19. rõhutab vajadust edendada algatusi, mis aitavad tagada tarbijatele energia siseturul

aktiivsema rolli, mis omakorda elavdab konkurentsi turul; juhib tähelepanu sellele, et tarnija kollektiivne vahetamine on juba kaasa toonud tarbijate jaoks mõningaid eeliseid; kutsub komisjoni üles hindama, millist kasu võivad tarbijad saada tarnija kollektiivsest vahetamisest energiasektoris, samuti sellega seonduda võivaid riske; on seisukohal, et ELi tasandil tuleks rakendada meetmeid, mis võimaldavad tarbijatel vahetada energiatarnijat, ilma et sellega kaasneksid karistused lepingu rikkumise eest.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	29.5.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 34 -: 1 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Claudette Abela Baldacchino, Pablo Arias Echeverría, Preslav Borissof, Jorgo Chatzimarkakis, Sergio Gaetano Cofferati, Birgit Collin-Langen, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia de Campos, Evelyne Gebhardt, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Philippe Juvin, Sandra Kalniete, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Phil Prendergast, Mitro Repo, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Matteo Salvini, Christel Schaldemose, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Emilie Turunen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Raffaele Baldassarre, Ashley Fox, María Irigoyen Pérez, Constance Le Grip, Morten Løkkegaard, Olle Schmidt, Patricia van der Kammen, Sabine Verheyen

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	20.6.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 47 -: 2 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Josefa Andrés Barea, Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Fabrizio Bertot, Jan Březina, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Jürgen Creutzmann, Dimitrios Droutsas, Christian Ehler, Vicky Ford, Adam Gierek, Fiona Hall, Jacky Hénin, Edit Herczog, Kent Johansson, Romana Jordan, Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Philippe Lamberts, Judith A. Merkies, Jaroslav Paška, Aldo Patriciello, Vittorio Prodi, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Jens Rohde, Paul Rübig, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Ioannis A. Tsoukalas, Marita Ulvskog, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Jerzy Buzek, Ioan Enciu, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Cristina Gutiérrez-Cortines, Roger Helmer, Jolanta Emilia Hibner, Gunnar Hökmark, Bernd Lange, Hannu Takkula
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Bas Eickhout